

Medens det saaledes af det nærmest anførte fremgaar, at jeg for Bornholms Bedkommende kan indskrænke Betragtningen til Fiskeri af Silb og Lay, og naar dernæst spørges, med hvilke Redskaber og hvorledes denne Fangst foregaar, saa skal det ikke siges, at den just falder Fiskerne magelig. De maa færdes jævnlig 3 à 4 Mile fra Land paa et Hav, der snart er oprørt med krap Sø; overfalder de her af Uvejr, saa byder den klippefulde Kyst megen Vanstælighed for at naa Land igjen, og tilhøjs ere de udsatte for at miste deres udsatte Redskaber ved den Mængde Fartøjer, der sejle til og fra de store Handelspladse i Øst. Endnu er det fornemmelig aabne Baade, som bruges til Fiskeri.

Silbefiskeriet bruges mig bekendt ikkun et Redskab, den saakaldte Manse, et til Hilbning, af Bomulds-garn, bundet Næt, lig vore Næringer, men med udstrammet Maste kun $\frac{5}{4}$ Lm.; den er 20 Favne lang og ca. 3 Favne dyb, og hver Baad, som mindst maa have 3 Mandes Besætning, kan føre indtil 54 Garn. Manserne bruges dels til at bundsættes, dels til Bragning (Silbebragning, af at vrage, drive), saaledes at de udgives i en sammenhængende Lænke, der fastgjøres til Baadens Forstævn senkede mere eller mindre under Overfladen, eftersom Silben findes at staa højere eller dybere i Vandet; de følge da med Strømmen og drage Baaden efter sig uden væsentlig at paavirkes af Vinden. Bragningen bruges helst til Sommerfilden; om Efteraaret og Vinteren sættes Manserne fast, ej altid tilbunds, men eftersom Silben staar til, ved en Dræg eller Krabber (Isl. kraka.); de udgives under begge Fiskemaader om Aftenen forat drages ved Dagningen. Sommerfilden, den fedeste, kaldes ogsaa Bragfild. Fiskeiden er fra med Juni til Oktober Maanedes Udgang.

Layefangsten gaar for sig fra Mikkelsdagstid til St. Hansdag; den øvrige Aarets Tid faas kun nogle faa mindre Lay, sine Steder fangne i Garn, nær Kysten, indtil Vægt 6 Pd., ellers er Gjennemsnitsvægten for Fangsten ved Kroge 16 Pd. Det eneste Redskab, der anvendes i den egentlige Fiskeid er 3 à 4 Tom. lange fortinneede Kroge, som tilligemed en liden Blyvægt befæstes til $1\frac{1}{2}$ à 2 Favne lange Lavse, disse atter fastgjorte til en ca. 32 Favne lang Linie, „Lænke“ kaldet, hvilken fører 3 til 5 Kroge med en Afstand af 7—8 Favne mellem hver. Over hver Lavse er anbragt et 6 Lm. langt Træflob til at bære Linen op paa Vandets Overflade. Lænken holdes fast i den ene Ende ved en i Bunden nedfired Krabbe (Kraf) med et 30—80 Favne langt Toug, Længden læmpet efter Dybden, der sættes paa; under Kristiansø fiskes paa 50 Favne Vand; man undgaar helst stenet Bund; paa hvilken Krabbehornene have ondt ved at holde fast. Ved Lougets anden Ende sættes en Kob eller Mærte, „Havlobben“, for at gjøre den udtættede Lænkes Begyndelse kjendelig, og et Stykke derfra, omtrent 1 Favn under Vandflorpen, for at holde Louget lodret staaende, en mindre Kob, dannet af et Stykke cylinderformet, alenlangt Træ, „Vandlobben“ eller „Bandhunden“ kaldet. Lænken fastbindes mellem de 2 Kobber, omtrent en Favn fra den øverste; disse Afstande ere nødvendige af Hensyn til Søgningen og Bølgeslagene. Fiskeriet foregaar om Vinteren indtil 2 og om Sommeren $2\frac{1}{2}$ —3 Mile fra Land; en mere detailleret Beskrivelse af Nøgtning m. m. skjønnes her at være overflødig — jfr. ialtsald om dette Fiskeri i det Hele „Nord. Tidsskr. f. Fiskeri“ 2. Aarg. S. 15. flg. — Fiskeiden er fra først i November til sidst i Maj, medens Silbefiskeriet hvoiler. Layen fiskes sjældnere med Næt, men sine Steder, saaledes ved Lejgn, sandt jeg det i Gang, og i de sidste Aar er der gjort Forsøg med Drivegarn; mulig at det kan have Fremgang; for Svensterne siges Bragning efter Lay at lykkes vel. Derimod, bliver det mere og mere brugeligt til Krogfiskeriet at bruge større Dælsbaade, forsynede med Røjer og Kogeindretning, hvilket gjør Fiskerne det muligt at holde Søen længere end med de aabne Baade, hvori de ikke kunne holde Søen Matten over i den kolde Vintertid, men maa søge Hjemmet. Med Dælsbaadene kunne de ogsaa tage Station nærmest de bedste Fiskepladse, saasom Christiansø, hvor desuden Havn med Indsejling fra begge Sider og Fyr yde dem væsentlige Fordele. Dælsbaadene fremme ikke blot selve Fiskeriets raskest og bedste Drift, men medføre ogsaa den væsentlige Fordel, at Fiskernes Helbred udsættes mindre for Fare, end naar de skulle friste det strænge Liv i aabne Baade hele Vinteren igjennem.

Dræd findes af særdeles Godhed ogsaa omkring Bornholm; den kommer hen paa Efteraaret ind under Kysten, talrigst, sagdes det, ved Nlaaens Udløb Syd paa Landet. Den fanges i Garn, „Slojer“, indtil $\frac{1}{4}$ Mil tilhøjs, og hugges ogsaa mellem Skjærene med Kroge paa en Stage. Den er ikke Gjenstand for nogen faa regelmæssig Udførsel som Layen, men sendes dog ferst, naar Lejlighed falder baade til Lyssland og Kjøbenhavn; det kan ikke betvivles, at dens Fangst vilde kunne give en ret flækkelig Indtægt; men den maa staa tilbage for og ænses mindre end den mere værdifulde Lay.

Det er en stor Fordel, som Fiskerne paa Bornholm have i højere Grad, end Fiskere, mig bekendt noget andet Sted i Landet, at de uafbrudt kunne drive 2 indbringende Fiskerier hele Aaret om, det ene afløsende det andet, til de ovenfor angivne Tider, for Layen fra Oktober eller November til ind i Maj for Silben den øvrige Tid. Jeg beklager, at det ikke var mig muligt at erholde saa